

PRIMJERENO POLAZIŠTE

Mislav Kovačić

Kad govorimo o mladima u liturgiji, predmnijeva se neka dobna kategorija koja stoji u izvjesnom odnosu prema drugoj, obje uklopljene u nešto što se naziva liturgija. Međutim, ako nam je imalo poznato već i nominalno određenje Crkve vidimo da se te dvije kategorije uopće ne razdvajaju. Ne postoji 'Crkva mladih' i, analogno – 'Crkva stari(ji)h'.

Pitanje mladih i glazbe u liturgiji prijeporno je područje oko kojeg se lome koplja. Pred ovim ne smijemo zatvarati oči. To je stvarnost koja se tiče i nas, štoviše, *itekako* se tiče nas. No čini se prejeftinim i neuvjerljivim rješenjem ponuditi nekoliko argumenata 'za' ili 'protiv' i time 'ispuniti zakon' i privremeno, možda za koju godinu ili desetljeće zaobići apel da se na tom polju doista nešto učini. Čini mi se da bi u pristupu ovoj tematici valjalo dati duboki temelj oko kojeg bi se moglo graditi neko od mogućih rješenja. Stvari valja zahvatiti precizno i otkloniti od sebe napast upuštanja u pojedinačnost, koja često završava u banalnosti.

Svijest jedinstva

Kad govorimo o mladima u liturgiji, predmnijeva se neka dobna kategorija (mladi) koja stoji u izvjesnom odnosu prema drugoj dobnoj kategoriji (ostali, stari?), obje uklopljene u nešto što se naziva liturgija. Međutim, ako nam je imalo poznato već i nominalno određenje Crkve (sazvani, sveti zbor, jednodušni i dr.) vidimo da se te dvije kategorije uopće ne razdvajaju. Ne postoji 'Crkva mladih' i, analogno – 'Crkva stari(ji)h'.

Istina je da se ovim drugima prigodice daje prvenstvo imajući u vidu opće-ljudske kvalitete razvoja i iskustva, no ipak važi stvarnost novog stvora (*usp.* 2 Kor 5,17) u kojoj sve čovjekove odrednice u konačnici postaju irelevantne. Zato Crkva, koja

je jedna, ne poznaje podjele niti im daje mjesta. To, naravno ne znači i ne legitimira anarhiju, odnosno indiferentnost, ali se hoće temeljni naglasak staviti na 'biti Kristov', 'a Krist je Božji' (1 Kor 3,23).

Ovo bi trebalo biti osobito transparentno na liturgijskim sastancima na kojima zajednica (oni koji su zajedno: mladi i stari) okupljena u Kristovo ime slavi Boga živoga i djelotvornoga. Živog, ukoliko postajemo dionici tog istog života (bilo mladi, bilo stari); djelotvornog, ukoliko u nama djeluje Božja snaga da činimo njegova djela (i opet, mladi jednako kao i stariji). Plod Euharistijskog sastanka, 'da nas Duh Sveti sabere u jedno' (*usp.* drugu euharistijsku molitvu), ne daje mjesta ovoj umjetnoj generacijskoj separaciji. Božja obitelj, braća i sestre pristupaju svom nebeskom Ocu upravo takvi kakvi jesu. Možda upravo odnos 'biti brat, biti sestra' najbolje oslikava prevladavanje generacijske podjele: brat sam i sestra sam neovisno na godine svog krvnog brata ili sestre, ja sam za njega tu i taj odnos se živi onkraj razlike u godinama. Takvo je gledanje ključno za razumijevanje ispravnog odnosa različitih dobnih skupina, to više što nam je istinski poziv 'biti brat, biti sestra', ukoliko smo sinovi Oca nebeskog. Ove pretpostavke bi bilo dobro imati na umu prije no što se zabrza u polarizirajuće obilježen govor.

Svijest milosti

Kao drugo, prečesto se zaboravlja, ili barem olako preko toga prelazi, da je sudjelovanje u liturgiji prije svega milost, te da se ima shvaćati i tumačiti u kategoriji dara. To da sam prisutan u okupljenoj zajednici, to da je ja konstituiram, da smijem slaviti – nipošto nije neka prisilna obaveza, a još manje nešto samo-po-sebi razumljivo. A shvaćanje sudjelovanja kao milosti otvara sasvim nove perspektive. Milost je to da, premda različiti (ovdje: mladi i stariji), činimo *jednu* okupljenu zajednicu u kojoj se spasenje događa. Milost je to da se zajedništvo događa onkraj svih vidljivih trenutaka u kojima naša različitost dolazi do izražaja te može postati mogući izvor napetosti. Milošću obdarena zajednica može jednodušno (*usp.* Dj 2,46) sudjelovati u slavlju – ovo pogotovo vrijedi za glazbeni izričaj – glazba se događa, ona jest onda kad je jednodušna! Kad smo na području milosti, onda vrijedi: zamjetiti i prihvatiti. Zamjetiti da smo obdareni darom zajednice; prihvatiti se zajednice, ući da se ostane s njom (*usp.* Lk 24,29), sve skupa u radosti i zauzetosti.

Time, naravno, nisu ni približno iscrpljeni momenti u pristupu problematici mladih u odnosu na liturgijsku glazbu. No ova dva spomenuta, svijest jedinstva i svijest milosti možda su ipak 'pretpostavka pretpostavke' bilo kakvog govora o ovoj tematici.